

instanța de insolvență: N. Craiu

D E C I Z I E

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî, Tamara Chișcă-Doneva,
Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de avocatul Petru Bălănel, în interesele clientului,
Iulia Forțu,

în pricina de insolvență intentată față de societatea comercială „Forlicon”
societate cu răspundere limitată, la cererea lichidatorului, Alexandru Buga, privind
atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale
debitorului,

împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 06 mai 2015, lichidatorul societății comerciale „Forlicon” societate cu
răspundere limitată, Alexandru Buga, a formulat cerere privind atragerea la
răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, a fost
constatată insolvența și s-a intentat procesul de insolvență față de SC
„Forlicon” SRL. În calitate de administrator al procesului de insolvență a fost
desemnată ÎI „Buga Alexandru”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, în temeiul
deciziilor adoptate de adunarea creditorilor SC „Forlicon” SRL din 16 martie 2015,
s-a dispus trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului SC
„Forlicon” SRL.

Menționează lichidatorul că, în cadrul procedurii de insolvență, au fost
validate creanțele față de creditorii întreprinderii, în mărime de 790568,99 lei. În
urma inventarierii bunurilor debitorului s-a stabilit că debitorul nu dispune de masă
debitoare și nu se află la adresa juridică înregistrată.

Susține că, pe parcursul derulării procedurii, n-au putut fi identificate bunuri
pentru stingerea creanțelor creditorilor prin valorificare și astfel, nu au putut fi

acoperite creanțele validate ale creditorilor.

Precizează că, creanțele masei debitoare constituie suma de 100120,60 lei, ce sunt formate ca cheltuieli aferente suportate de lichidator la administrarea SC „Forlicon” SRL, în sumă de 1120,60 lei (expedierea scrisorilor - 132,60 lei, publicarea avizelor în Monitorul Oficial RM - 988 lei) și remunerarea lichidatorului pentru perioada 24 noiembrie 2014 – 18 septembrie 2015, în sumă de 99000 lei.

Consideră că, în cazul în care organele de conducere ale debitorului nu au depus cererea de intentare a procedurii de insolvabilitate sau lichidare a întreprinderii, dar și-a continuat activitatea și s-a supraîndatorat, acestea au devenit pasibile de răspundere subsidiară în conformitate cu prevederile art.248 alin. (1) al Legii insolvenței.

În context, potrivit actelor întocmite de executorii judecătorești se observă incapacitatea de plată survenită încă din anul 2008, însă, cererea introductivă nu a fost depusă, fapt ce a dus la nerespectarea art.14 al Legii insolvenței.

Documentele societății sunt ascunse, ori folosite în scopuri personale de către debitor.

Solicită lichidatorul SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, atragerea la răspundere subsidiară, în mod solidar a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Forlicon” SRL, Ion Forțu și Iulia Forțu, pentru creanțele debitorilor în mărime de 790568,99 lei și a masei acumulate în sumă de 100120,60 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, cererea lichidatorului SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea, în mod solidar, din contul lui Forțu Ion și Forțu Iulia, în beneficiul SC „Forlicon” SRL, datoria în mărime de 670500 lei și încasarea, în mod solidar, din contul lui Forțu Ion și Forțu Iulia, în beneficiul lui Buga Alexandru, remunerația în mărime de 45000 lei și cheltuielile aferente în mărime de 1120,60 lei. În rest, cerințele se resping.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, s-a corectat greșeala, din oficiu, prin substituirea în hotărârea și dispozitivul acesteia a sintagmei „ÎNCHEIERE” cu sintagma „HOTĂRÎRE”.

La 27 ianuarie 2016, avocatul Petru Bălănel, în interesele clientului, Iulia Forțu, a declarat recurs împotriva încheierii (hotărârii) Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, solicitând casarea actelor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea formulată de lichidatorul SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului să fie respinsă.

În motivarea cererii de recurs, recurentă a invocat că încheierile instanței de insolvență sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs urmează a fi admisă, casate încheierile Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în calitate de instanță

de insolvabilitate.

În conformitate cu art. 445 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că, hotărîrea și încheierea instanței de insolvabilitate, recurate de avocatul Petru Bălănel, sunt emise la 09 decembrie 2015, iar cererea de recurs împotriva acestora a fost depusă la 27 ianuarie 2016.

Colegiul precizează că hotărârile în cadrul procesului de insolvabilitate urmează a fi pronunțate integral, cu motivare, fără a se ține cont de prevederile art. 236 Cod de procedură civilă.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 09 decembrie 2015, a fost pronunțat dispozitivul hotărîrii, care însă, lipsește din dosar. (f.d.86-89)

Prin urmare, în astfel de situație, termenul de declararea a recursului începe să curgă nu din data pronunțării dispozitivului, ci din data comunicării actului integral.

Dovada despre data comunicării hotărîrii integrale a instanței de insolvabilitate, nu este.

Mai mult, recurentul susține că încheierile Curții de Apel Chișinău i-au fost comunicate la 18 ianuarie 2016. (f.d. 99)

Reieșind din cele expuse, recursul se consideră declarat în termen.

Potrivit art. 8 alin. (3) al Legii insolvabilității, recursul va fi judecat în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, examinînd legalitatea încheierilor instanței de insolvabilitate, prin prisma celor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră că acestea sunt ilegale și neîntemeiate, din considerentele expuse mai jos.

Cu referire la legalitatea emiterii încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care a fost corectată greșeala strecurată în hotărîrea instanței din aceeași dată, Colegiu menționează că potrivit art. 249 alin. (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să corecteze greșelile sau omisiunile din hotărîre privitor la nume, calitate procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente. Problema corectării unor astfel de greșeli se soluționează în ședința de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței de judecată. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea corectării greșelilor.

Reieșind din norma precitată, Colegiul constată că instanța de insolvabilitate a examinat, din oficiu, problema corectării erorii din hotărîrea din 09 decembrie 2015,

fără a se întruni în ședință de judecată și fără a le comunica participanților la proces despre locul, data și ora ședinței de judecată.

Prin urmare, conform art. 432 alin. (3) lit. b) și e) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; precum și în cazul în care în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată.

Încălcarea normelor de drept procedural, indicate supra, în temeiul art. 427 lit. b) și art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, constituie temei de casare a încheierii și de restituire a pricinii la rejudecare.

Cu referire la legalitatea și temeinicia încheierii instanței de insolvență, prin care instanța s-a expus asupra fondului cauzei, Colegiul menționează că potrivit art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit art. 130 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Totodată, potrivit art. 241 alin. (2), (4) și (5) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă, iar în cazurile prevăzute la art.236 alin.(5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv.

În partea descriptivă se indică succint pretențiile reclamantului, obiecțiile pârâtului și explicațiile celorlalți participanți la proces.

În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La caz, Colegiul constată că instanța de insolvență a apreciat probele arbitrar și nu a reflectat în hotărâre concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe. La fel de grav este și faptul că instanța a omis să i-a în considerație prevederile statuate la alin. (4) și (5) ale art. 241 Cod de procedură civilă, astfel, din partea descriptivă lipsind elementele obligatorii prevăzute de norma precitată, iar motivarea fiind o simplă preluare a textului cererii formulată de lichidatorul SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, privind atragerea la răspundere subsidiară.

Colegiul menționează că textul normei a consacrat principiul potrivit căruia hotărârile trebuie să fie motivate, iar nerespectarea acestuia constituie motiv de casare potrivit art. 432 alin. (4) Cod procedura civilă, rolul textului fiind acela de a se asigura o bună administrare a justiției și pentru a se putea exercita controlul judiciar de către instanțele superioare.

De altfel, chiar Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cauza *Achina vs România*, cauza *Gheorghe vs România*) subliniază rolul pe care motivarea unei hotărâri îl are pentru respectarea art.6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și arată că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia.

A nu motiva o hotărâre și a nu prezenta argumentele pentru care au fost înlăturate susținerile părților, echivalează cu o necercetare a fondului cauzei.

Consecvent, mai menționează Colegiul că, calitatea hotărârii depinde în principal de calitatea motivării. Motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil, ci este mai ales, o garanție împotriva arbitrarului.

Motivarea trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții. Ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la aceasta. Motivarea nu trebuie neapărat să fie lungă. Trebuie găsit un echilibru just între formularea scurtă și bună înțelegere a hotărârii.

Motivarea trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în special, respectarea drepturilor la apărare și dreptul la un proces echitabil).

Colegiul reiterează că instanța trebuie să examineze, în mod real, problemele esențiale care i se supun judecății și nu doar să reia, pur și simplu, faptele expuse în cerere de chemare în judecată, or, obligația instanței este de a petrece o examinare adecvată a pozițiilor, argumentelor și probelor.

În cauza *Suominen vs. Finland*, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a reiterat că: „...o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției”.

În sensul celor relevate, fiind constat că încheierea (hotărârea) Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care a fost admisă parțial cererea de atragere la răspundere subsidiară, nu întrunește condițiile statuate în art. 130 alin. (1), (3) și (4) și art. 241 alin. (2), (4) și (5) Cod de procedură civilă, iar încheierea aceleiași instanțe din aceeași dată, fiind un act de corectare a greșelii strecurate în respectiva încheiere (hotărâre), Colegiul este în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, or, normele de procedură încălcate, pot fi corectate doar de instanța de insolabilitate, în calitate de primă instanță, în cadrul unei rejudecări.

Complementar, Colegiul menționează că potrivit art. 248 alin. (5) al Legii

insolvabilității, măsura prevăzută la alin.(1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

Astfel, instanța de insolvabilitate a omis să examineze cererea de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, prin prisma termenului de prescripție prevăzut de norma precitată.

Or, procedura de insolvabilitate a fost intentată la 24 noiembrie 2014, iar în cererea de chemare în judecată, lichidatorul susține că, „în cazul cînd organele de conducere a debitorului nu au depus cerere de intentare a procedurii de insolvabilitate, sau lichidare a întreprinderii, dar și-au continuat activitatea și s-au supraîndatorat, acestea au devenit pasibile de răspundere subsidiară”, în context, Iulia Forțu cunoscînd despre incapacitatea de plată a SC „Forlicon” SRL, încă din 2008.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul sesizează că avocatul Petru Bălănel, în cererea de recurs, solicită casarea încheierilor instanței de insolvabilitate din 09 decembrie 2015, și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă cererea lichidatorului SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, Iulia Forțu și Ion Forțu.

În acest sens, Colegiul menționează că potrivit art. 430 Cod de procedură civilă, sînt în drept să declare recurs:

a) părțile și alți participanți la proces;

b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

Potrivit art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Astfel, se constată că, deși, avocatul, Petru Bălănel, prin mandatul nr. 0554742 din 23 octombrie 2015 (f.d. 26), este împuternicit să reprezinte doar interesele clientului, Iulia Forțu, în cererea de recurs solicită casarea integrală a actelor judecătorești recurate și respingerea integrală a cererii de atragere la răspundere subsidiară, care de altfel, îl vizează inclusiv, pe Ion Forțu.

Subsecvent, în lipsa unor împuterniciri acordate prin mandat, în condițiile normelor precitate, avocatul, Petru Bălănel, nu este în drept să solicite casarea actelor judecătorești și respingerea cererii de atragere la răspundere subsidiară în privința lui Ion Forțu.

Avînd în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al lărgit a Curții Supreme de Justiție consideră ilegale și neîntemeiate încheierile instanței de insolvabilitate, iar recursul declarat de avocatul, Petru Bălănel, în interesele clientului, Iulia Forțu, urmează a fi admis, casate încheierile instanței de insolvabilitate în partea admiterii cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere, Iulia Forțu și în partea

casată, trimisă pricina la rejudecare, în instanța de insolvabilitate, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Petru Bălănel, în interesele clientului, Iulia Forțu.

Se casează încheierile Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, emise în pricina de insolvabilitate intentată față de societatea comercială „Forlicon” societate cu răspundere limitată, la cererea lichidatorului, Alexandru Buga, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, în partea admiterii cererii de atragere la răspundere subsidiară a pârâtei, Iulia Forțu, cu remiterea pricinii, în această parte, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În rest, încheierile Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, se mențin.
Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișcă-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală